

Київський національний університет технологій та дизайну
Кафедра ергономіки і проектування одягу

Тема:

**ПЛАСТИКА ФІГУРИ ЛЮДИНИ, ЯК
ОСНОВА ПРОЕКТУВАННЯ ФОРМИ
ОДЯГУ**

викладач Васильєва Ірина Валентинівна

ХАРАКТЕРНІ ОЗНАК БУДОВИ ЛЮДСЬКОЇ ФІГУРИ, ЯКІ ВИЗНАЧАЮТЬ ЇЇ ПЛАСТИКУ:

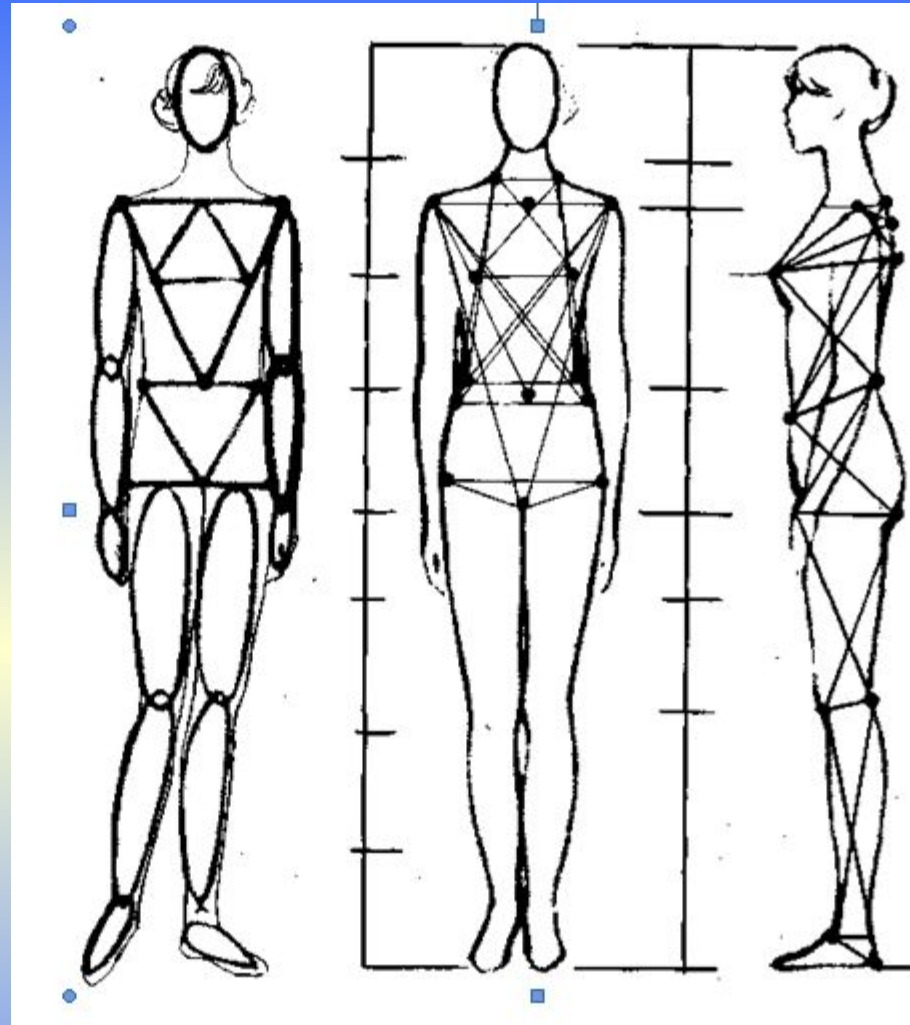
1

- фігура людини – це об'ємно-просторова структура, яка знаходиться в русі;
- людська фігура є впорядкованою системою з певним розташуванням її частин щодо вертикалі. Основою її будови є хребетний стовп;
- кожна з трьох сторін людської фігури має свою будову і свої визначені природою функції. Тому при створенні одягу людська фігура обов'язково повинна розглядатися з трьох позицій: спереду, збоку, ззаду, оскільки кожна сторона виглядає по-різному і також по-різному відбувається її взаємодія з матеріалом;
- людська фігура має ясно виражені осі симетрії передньої і задньої поверхні. Для фахівця це визначає можливість пошуку і відробітку майбутньої форми одягу на одній стороні (наприклад, правої для жіночої фігури);
- людська фігура пропорційна і, як правило, має в своєму анатомічному утворенні принцип «золотого перетину».

Пластика фігури людини визначається²

безперервністю руху в її організації, вертикальністю, різносторонністю, симетричністю, пропорційністю, що створює враження цілісності будови людського тіла.

Людське око – наш оптичний інструмент – сприймає перш за все загальні контури предметів, зупиняючи погляд в певних точках. Це початкові структурні або їх називають ще тектонічними точками фігури людини. Іншими словами це точки, які служать орієнтиром при сприйнятті будови людського тіла. Структурні (тектонічні точки) співпадають з основними антропометричними точками. До них перш за все відносяться: точки основи шиї збоку; плечові; соскові; висоти лінії талії; виступаюча точка живота; верхні виступаючі точки стегон – клубово-гребінцева; нижні виступаючі точки стегон – вертельна; лобкова; шийна; лопаток; сідниці. **Якщо ці точки з'єднати лініями, то їх сукупність складе допоміжну сітку, яка визначає положення основних конструктивних рівнів в одязі і є орієнтиром при побудові креслень конструкції.** Керуючись ними також упевнено можна створювати форму одягу в об'ємі (наколюванням або муляжуванням), знаючи, що вона відповідатиме будові і пластичності фігури (рис.1.)

Рис. 1. Структурні (тектонічні) точки на фігурі людини та допоміжну сітку, яка визначає положення основних конструктивних рівнів в одязі і є орієнтиром при побудові креслень конструкції.

Типи жіночих фігур відповідно до теорії геометричної подібності

Збалансовані

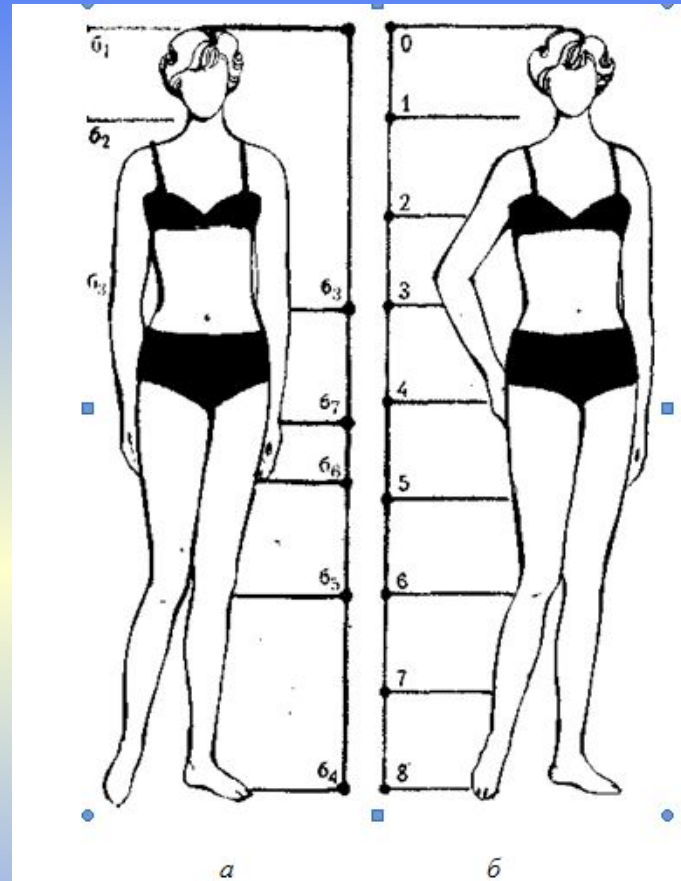
- дві трапеції, сполучені меншою стороною або стандартний найпоширеніший і самий пропорційний тип жіночої фігури (алія намічена, але не яскраво виражена).
- прямокутний - ширина плечей талії і стегон приблизно рівні, талія не виражена (найпоширеніший варіант цього типу – підліткова фігура).
- пісочний годинник – плечі і стегна приблизно однієї ширини, талія вузька (це не обов'язково параметри 90-60-90, фігура може бути достатньо повною, але з яскраво вираженою талією).
- вісімка – тип схожий на попередній тип, але відрізняється великими об'ємами і округлістю форм (плечі, як правило, не дуже широкі, великі груди і стегна, осина талія).

Незбалансовані

- трикутний – плечі значно вужче за стегна, талія може бути виражена більшою чи меншою мірою.
- трапецієвидний (перевернена трапеція) – розвинені плечі і спина, можливо повні груди, порівняно вузькі стегна і тонкі ноги.

Типи чоловічих фігур у відповідності до теорії геометричної подібності

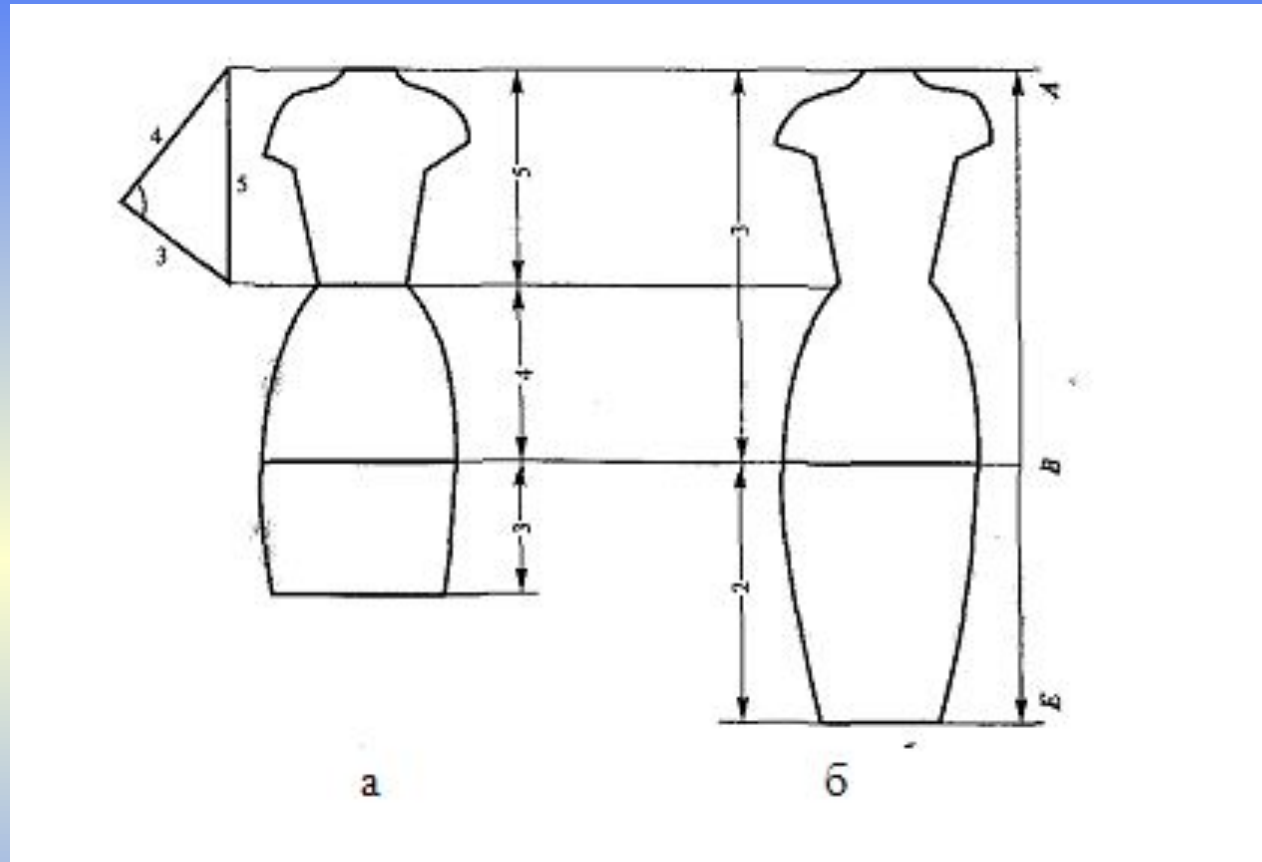
- клиноподібний тип – широкі плечі, досить вузькі стегна;
- прямокутний тип – ширина грудної клітки, талії і стегон приблизно однакові, найпоширеніший тип;
- овальний тип - неширокі плечі, виступаючий живіт, широкі стегна.

Рис. 2. Пропорції жіночої фігури:

а - канон, який оснований на правилах «золотого перетину»

б - канон побудови фігури людини, модулем якої служить голова людини мезоморфного типу;

**Рис. 3. Пропорційні співвідношення:
а – єгипетський трикутник; б – пропорції «золотого перетину»**

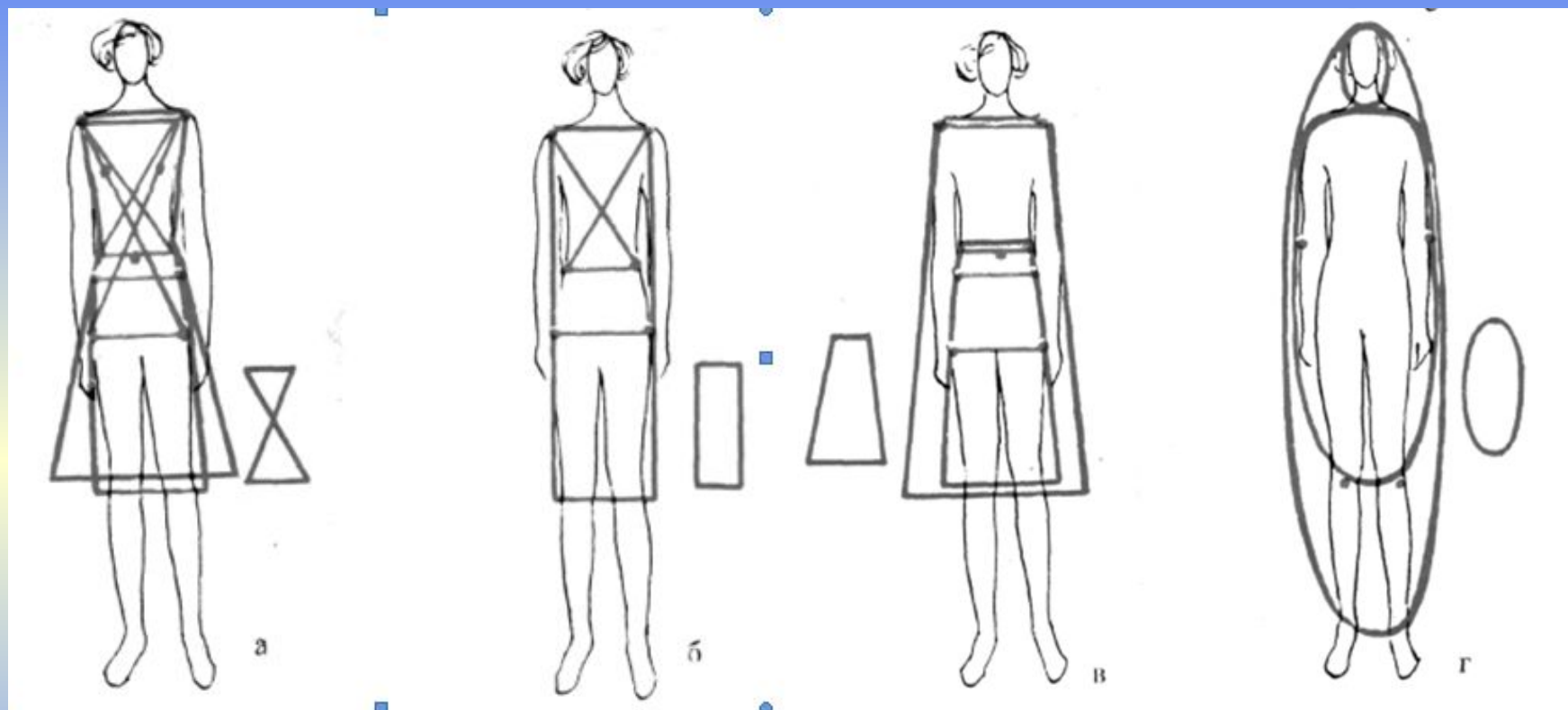

Рис. 4. Схема виникнення основних силуетних форм одягу на основі будови фігури людини

Таблиця 1 – Класифікація особливостей будови жіночих фігур

Класифікація особливостей будови жіночих фігур			
1 клас	2 клас	3 клас	4 клас
Повздовжні розміри та їх співвідношення	Поперечні розміри та їх співвідношення	Форма та розміри різних частин тіла	Асиметрія
Зріст	Вузька талія	Форма спини	Різна висота плечей
Висота голови	Широка талія	Форма стегон	Форма стегон
Довжина шиї	Вузькі плечі		
Довжина тулуба	Широкі плечі		
Довжина рук	Вузькі стегна		
Довжина ніг	Широкі стегна		

Їх класифікація. Підбір певного стилю і форми одягу до певного типу фігури.

Тип 1.

Для таких жінок характерна плоска і довга плоска грудна клітина (іноді широка). Відмінними рисами таких фігур є неявно виражена талія (талія майже непомітна) та плоскі стегна і верхня частина ніг. Більшість супер моделей мають саме таку фігуру. Вона найбільш виграшно виглядає при демонстрації одягу на подіумі. Для жінок з такою фігурою підійде одяг, в якому домінують прямі лінії, щільні тканини і геометричні рисунки. Якщо жінка ще і невисока, то підійдуть високі підбори, пояси з геометричними пряжками, прилеглі брюки і короткі жакети. Особливо на таких жінках добре виглядають жакети в стилі «Шанель», двобортні блейзери, короткі кардигани, прямі сукні і пальта, рубашки навипуск, вільні светри в смужку. Одяг з підкресленою лінією талії треба уникати. Не носити блузки і жакети під пояс, так як вони підкреслюють плоску грудну клітку і відвертають увагу від витончених стегон і ніг. Підійдуть прямі вузькі спідниці і брюки, джинси, прямі сукні-сорочки, вечірні щільно прилеглі сукні.

Типи жіночих фігур.

Їх класифікація. Підбір певного стилю і форми одягу до певного типу фігури.

Тип 2. Для таких жінок характерна конічна коротка грудна клітка і низький бюст, чітка видима лінія талії, округлі стегна і верхня частина ніг. Для такої фігури не підходять високі підбори і широкі пояси, не потрібно таким жінкам одягати щільно прилеглі сукні і костюми. Це проміжний тип між плоскою фігурою і фігурою, яка має округлі форми. Для жінок, які мають даний тип фігури, підходить стилі і силуети, які лише трохи підкреслюють талію. Цей тип часто зустрічається серед невисоких жінок, у яких трохи закороткий торс відносно грудної клітки. Краще за все підходить покрій «принцеса» та жакети напівприлеглого силуету. Потрібно уникати широких поясів, а тонкі, трохи приспущені на стегна, дуже підходять. Але найкраще цим жінкам пасує одяг взагалі без пояса, яка сидить низько на стегнах. Блузки рекомендується заправляти в спідниці з невеликим напуском, що візуально подовжити ділянку між грудьми і стегнами. Жінкам другого типу пасують приталені сорочки, жилети, розширені спідниці і спідниці кльош, напівприлеглі сукні і вечірні сукні з підкресленою талією.

Їх класифікація. Підбір певного стилю і форми одягу до певного типу фігури.

Тип 3. Для таких жінок характерна округла довга грудна клітка, яка звужується, яскраво виражена талія, розширені стегна і округла верхня частина ніг. Фігури мають округлі обриси, але сильно відрізняються від фігур конічного типу. Вона значно довші. Довга грудна клітка переходить в яскраво виражену талію. У таких жінок високі груди і низько поставлені стегна. Як і плоска, такий тип дуже розповсюджений серед манекенниць із-за довжини грудної клітки. Жінки, які мають такі фігури зазвичай середнього або високого зросту. Жінкам округлого типу рекомендується підкреслювати талію. Їм підходять широкі пояси, туніки, широкі спідниці. Вузькі спідниці не дуже підходять, так як погано сидять на округлих стегнах. Підходять м'які тканини, які добро драпіруються, та одяг з підкресленою талією.

Одяг прямого силуету, який закінчується на стегнах, може зробити цю фігури більш повною, ніж вона є. Жінкам даного типу пасують пальта і жакети з поясами, кардигани, сорочки з краватками, спідниці кльош, клинки, бріджи, брюки з поясом, вечірні сукні з пишними спідницями.

Типи жіночих фігур.

13

Їх класифікація. Підбір певного стилю і форми одягу до певного типу фігури.

Тип 4. Для цих жінок характерними є повна, широка грудна клітка, повний великий бюст, повна відсутність талії, повні стегна і верхня частина ніг. Фігура має майже прямокутний абрис, а талія майже непомітна. Така фігура нагадує плоску, але набагато крупніша в усіх відношеннях з-за того, що має широкі кістки і зайву вагу. Якщо повна жінка складена пропорційно і вага не загрожує її здоров'ю, то вона повинна розуміти тип своєї фігури, щоб виглядати привабливою і бути впевненою в собі. Важко вибрати правильний стиль. Напевно можна сказати лише про те, що потрібно уникати довгих широких спідниць, щільно прилеглих блузок і не носити поясів. Повним типом фігур більш за все підійдуть довгі прямі жакети, светри, блузони, туніки, а також абсолютно прямі спідниці, брюки або сукні, подовжені прямі сукні, прямі однобортні пальта, довгі жилети, подовжені сукні і вечірні костюми.

Горизонтальні лінії – це статичність, стабільність, монументальність, Вони сприяють зоровому збільшенню ширини форми. Прикладом використання горизонталей в костюмі є південноросійський комплекс жіночого одягу. Погляд людини ніби ковзає по лініям зверху в гору. Якщо з'являється горизонтальна лінія або смужка, то погляд ніби зупиняється, а потім рухається вздовж цієї лінії, і лише після цього продовжує звичайний шлях. Відповідно, ніколи не потрібно розташовувати горизонтальну смужку в тій частині тіла, до якої не хотілося б привертати увагу. Більшість жінок знають, що горизонтальні лінії повнять. Треба мати абсолютно струнку фігуру аби сукні з суцільною смужкою виглядало гарно. Однак говорючі про горизонтальні лінії треба мати на увазі не лише горизонтальні смужки. Горизонталь можуть створити кишені (тому їх не можна розташовувати на пишних грудях або стегнах), нижній край спідниці (на повній частині ноги), нижній край жакетів, светрів, блузок також можуть притягувати увагу до певних частин тіла людини. Таким чином, життєво необхідно для створення образу, де можливо, а де ні розташовувати горизонтальні лінії.

Вертикальні лінії виражають міцність, поважність, але поруч з цим стрункість і прагнення до висоти. Ця властивість ліній широко використовується в російському народному костюмі. Наприклад, жіночий костюм північних областей Росії, який символізує образ берізки, лебідки, будується на вертикальних лініях. На відміну від горизонталей, вертикалі в костюмі роблять людину вищою, більш стрункою, приховують багато проблемних ділянок фігури. Уникати вертикалей в костюмі потрібно лише дуже високим і худим жінкам. Їм потрібно використовувати горизонтальні лінії. Вертикальні лінії – це не лише смужки на тканині. Вертикальними можуть створювати шарфи, рельєфи, канти, ряди ґудзиків, Вертикальні кишені виглядають краще ніж накладні горизонтальні кишені. Костюм з великою кількістю вертикалей, прямими брюками і однобортним жакетом в тонку смужку призводить до максимального подовження фігури, роблячи її значно стрункішою.

Діагональні лінії. Діагональні лінії є перехідними, вони володіють властивостями як горизонтальних так і вертикальних ліній, тому можуть як зменшувати так і збільшувати вертикальні або горизонтальні параметри в залежності від їх нахилу і напрямку. Якщо горизонталі візуально розширюють, а вертикалі прискорюють рух очей і створюють ілюзію подовження фігури, то діагональні лінії здатні проявляти змішаний ефект. Простіше говорячи, чим діагональ ближча до вертикалі, тим сильніше вона подовжує фігуру і робить її стрункішою, якщо вона ближча до горизонталі – розширює фігуру. V - подібний виріз горловини, який складається з двох діагоналей, і чим вони довші і вужчі, же чим тоншою і довшою виглядає шия. В рукавах реглан, діагональні лінії на плечах візуально приховують занадто широкі плечі, і якщо плечі вузькі і пократі, то покрий реглан використовувати неможна. Асиметричний край спідниці і сукні роблять короткі ноги – довгими. Діагонально розташовані кармани на задній половинці джинсів можуть візуально зменшити занадто пишні стегна. Використання діагоналей в купальниках відволікає увагу від великого бюсту. Купальник на якому діагональні лінії сходяться в одну точку нижче талії, роблять талію більш стрункою, ніж вона є. На фігурі, де талії нема взагалі, використання діагоналей дозволить створити ілюзію тонкої талії у жінок з плоскими грудьми і повною фігурою.

Три основних принципи дизайну утворення форми одягу

1. **Основна мета** – спрямувати погляд на найбільш пропорційні і красиві частини фігури людини;
2. **Принцип виразності:** оформлення горловини та інше;
3. **Принцип завершеності** дозволяє створити гармонічну, цілісну, органічну форму.

Прийоми зорової корекції пластики фігури завдяки формі одягу

Необхідності сховати надмірну опуклість . Досягається за допомогою м'яких матеріалів, які щільніше прилягають до виступаючих точок і більш вільно розташовуються на решті ділянки або поверхні.

Необхідність додавання об'єму. Для цього матеріал вільно розташовують на ділянці де необхідно утворити більш об'ємну форму і прилягає до решти поверхні тіла.

Необхідність сховати надмірний прогин. Для цього матеріал вільно розташовують на ділянці прогину і роблять прилеглим до іншої частини поверхні.

Необхідність створення більшого прогину. Для цього матеріал роблять щільно прилеглим на ділянці прогину і вільно розташовують до іншої частини поверхні тіла.